

แผนการสอนวิชา
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. รหัสวิชา 804 425 ชื่อวิชา Architectural and Community Design 1
ภาคการศึกษา ต้น ปีการศึกษา 2555
หน่วยกิต 5(1-8-0)

1. การบรรยายและการอภิปรายเชิงสัมมนาในชั้นเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
2. การปฏิบัติการออกแบบสถาปัตยกรรมในสตูดิโอ 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

วันและเวลาการศึกษา :

ปฏิบัติการออกแบบสถาปัตยกรรม ทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี เวลา 11.00–17.00 น.

ผู้เรียน นักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ออกแบบออกแบบอาคารและชุมชน

ผู้สอน :

- อ. เขมโชค ภูประเสริฐ (หัวหน้าวิชา)

2. คำอธิบายรายวิชารายวิชา

นักศึกษาจะได้ศึกษาองค์ความรู้ กระบวนการและทักษะในการออกแบบ โดยการประยุกต์ความรู้จากภาคทฤษฎีไปสู่การทดลองปฏิบัติการออกแบบในสตูดิโอ เพื่อสร้าง “แนวความคิดในงานออกแบบและค้นหาผลลัพธ์การออกแบบด้วยตนเอง” ด้วยกระบวนการนิยามปัญหาควบคู่กับการออกแบบเชิงค้นคว้าด้วยตนเอง (Design by inquiry) เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษามีความสามารถในการออกแบบ ที่เน้นกระบวนการออกแบบควบคู่กับผลลัพธ์อย่างสร้างสรรค์

เน้นการออกแบบสถาปัตยกรรมที่สะท้อนถึงสุนทรียภาพที่อ้างอิงกับบริบทของพื้นที่ การศึกษาทฤษฎีการออกแบบและการสร้างแนวความคิดที่เหมาะสมจากการศึกษาบริบทพื้นที่ การตัดสินใจอย่างมีตรรกะและสะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการออกแบบอาคารที่เหมาะสมกับภูมิอากาศพื้นที่นั้น รวมถึงระบบโครงสร้างและงานระบบอาคารที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้นๆ

3. วัตถุประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ เข้าใจทฤษฎี กระบวนการออกแบบสถาปัตยกรรมด้วยวิธีการแก้ปัญหา การนิยามปัญหา การออกแบบเชิงค้นคว้าและการสร้างผลลัพธ์จากโปรแกรม
2. เพื่อให้ศึกษามีความสามารถในการประยุกต์ทฤษฎี และผลจากการวิเคราะห์โปรแกรม มาสู่การปฏิบัติการออกแบบสถาปัตยกรรมได้ และสามารถผลิตแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นรูปธรรมและสื่อสารความคิดได้อย่างชัดเจน
3. เพื่อให้ศึกษามีความสามารถสื่อสารกระบวนการออกแบบ ผลงาน ได้อย่างชัดเจนและเป็นขั้นตอน

4. เกณฑ์และวิธีการวัดผล

1. รายวิชาแบ่งงานเป็นสองส่วน คือ Project design และ Sketch design โดยในการวัดผลจะเป็นสัดส่วน 80% และ 20% ตามลำดับ
2. นักศึกษาต้องส่งงานตามวัน เวลา สถานที่ ที่กำหนดไว้ในโปรแกรมโครงการออกแบบ หากส่งงานช้ากว่ากำหนด ไม่มีสิทธิ์ อุดหนุน จะได้คะแนนเป็นตก (F) ทันที
3. นักศึกษาต้องรับผิดชอบการส่งแบบร่างและการตรวจแบบจริงตามกำหนด หากนักศึกษาที่ไม่สามารถมาตรวจแบบได้ ต้องแจ้งให้อาจารย์ประจำกลุ่มทราบล่วงหน้า เพื่อกำหนดเวลาตรวจแบบชดเชย มิฉะนั้นจะถูกตัดคะแนนในการตรวจแบบร่างครั้งนั้น

4. หากเกิดเหตุสุดวิสัยที่นักศึกษาไม่สามารถเข้าฟังการบรรยาย ตรวจสอบแบบร่างหรือตรวจแบบจริงได้ กรณีลาภิก นักศึกษาต้องแจ้งให้อาจารย์ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วัน ในกรณีลาป่วยต้องแนบใบรับรองแพทย์ให้อาจารย์ ทราบภายหลังจากวันลาภายใน 1 สัปดาห์
5. Project design ส่งแบบจริงที่ตามสถานที่และเวลาที่กำหนดในใบโปรแกรม หากส่งช้ากว่ากำหนดให้ปรับตก
6. Sketch design ทุกชั้น ส่งตามสถานที่กำหนดในใบโปรแกรม และปฏิบัติตามเงื่อนไขของโปรแกรมแต่ละชั้น ในการแจก Sketch design แต่ละครั้ง หากนักศึกษาขาดหรือไม่เข้ารับใบโปรแกรมและเช็คชื่อ จะถือว่าหมด สิทธิ์ทำ Sketch design ชั้นนั้นๆ (กรณีลาภิกนักศึกษาต้องแจ้งให้อาจารย์ทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วัน ใน กรณีลาป่วยต้องแนบใบรับรองแพทย์ให้อาจารย์ทราบภายหลังจากวันลาภายใน 1 สัปดาห์)

4.1. การตรวจงาน

- นักศึกษาต้องเข้าตรวจแบบร่างทุกครั้ง แต่ในกรณีฉุกเฉินสามารถขาดตรวจแบบร่างได้ไม่เกิน 20% ของจำนวน รวมในการตรวจแต่ละชั้นงาน
- เนื้อหาและวิธีการตรวจแบบร่างขึ้นอยู่กับอาจารย์และนักศึกษภายในกลุ่มกำหนดร่วมกัน
- ผลงานขั้นสุดท้ายใช้ระบบ Jury โดยมีอาจารย์ท่านอื่นเข้าร่วมการตรวจ โดยให้นักศึกษานำเสนองานด้วยตนเอง

4.2. โครงการออกแบบ

- โครงการที่ 1 อาคารบริการสาธารณะ ออกแบบอาคารหรือกลุ่มอาคารที่ตอบสนองชุมชน หรือประโยชน์ สาธารณะ โดยมีประโยชน์ใช้สอยที่ซับซ้อน และโครงการตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีบริบทน่าสนใจ คะแนนแบบร่างอัตราส่วน 70%, คะแนนแบบจริง 30%
- โครงการที่ 2 อาคารบริการสาธารณะ ออกแบบอาคารหรือกลุ่มอาคารที่มีความสำคัญระดับเมือง และชุมชน มีความซับซ้อนในการออกแบบสถาปัตยกรรม ระบบโครงสร้าง และงานระบบอาคาร คะแนนแบบร่างอัตราส่วน 70%, คะแนนแบบจริง 30%

4.3. ประเภทของงาน Sketch design

ลักษณะของ Sketch design เป็นงานออกแบบเชิงแนวความคิดและกระบวนการออกแบบภายใต้ ข้อจำกัดของเวลาปฏิบัติการ มีจำนวน 4 ชั้น

เกณฑ์ประเมิน Sketch design ดูรายละเอียดในใบโปรแกรม Sketch design ของแต่ละชั้น ซึ่งกำหนด เกณฑ์แตกต่างกันตามประเภทของงาน

** นักศึกษาต้องเข้าฟังการแจกโปรแกรม Sketch Design จึงจะมีสิทธิ์ส่งงานชั้นนั้นๆ หากเข้าชั้นเรียน หลังจากเริ่มอธิบายโปรแกรมแล้วจะถือว่ามาสายและจะถูกหักคะแนน (ตามวินิจฉัยของอาจารย์ผู้แจกโปรแกรม) การส่งงานหากช้ากว่าที่กำหนดจะหักนาทีละ 1 คะแนน หากเกินเวลา 30 นาทีจะไม่ได้รับการตรวจพิจารณาคะแนน งานชั้นนั้น

ภาคต้น ปีการศึกษา 2555

สัปดาห์	วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ	กิจกรรม	อาจารย์
1	จ.28 พ.ค. 55	แจก Project Design ชั้นที่ 1	อธิบายรายละเอียด Project Design ชั้นที่ 1 (อ.เขมโซต) และแบ่งกลุ่มการตรวจ	อ.เขมโซต
	พ.ค.31 พ.ค. 55	นักศึกษาเตรียมข้อมูลการวิเคราะห์	นักศึกษาเตรียม Case study/ การวิเคราะห์โปรแกรม / การวิเคราะห์ที่ตั้ง	
2	จ.4 มิ.ย. 55	หยุดวันวิสาขบูชา		
	พ.ค.7 มิ.ย. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 1 (ตรวจรวม)	Case study/ การวิเคราะห์โปรแกรม/กลุ่มผู้ใช้ / การวิเคราะห์ที่ตั้ง	อ.เขมโซต
3	จ.11 มิ.ย. 55	นักศึกษาเตรียมข้อมูลการวิเคราะห์	นักศึกษาเตรียม Case study/ การวิเคราะห์โปรแกรม / การวิเคราะห์ที่ตั้ง	
	พ.ค.14 มิ.ย. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 2 (ตรวจรวม)	Case study/ Design program/ Design Concept)	อ.เขมโซต
4	จ.18 มิ.ย. 55	นักศึกษาเตรียมงานออกแบบ		
	พ.ค.21 มิ.ย. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 3	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 3 / Schematic design)/ รับโปรแกรม SKD.1 (อ.เขมโซต)	อ.เขมโซต
5	จ.25 มิ.ย. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 4	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 4 / Design Develop)	อ.เขมโซต
	พ.ค.28 มิ.ย. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 5	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 5 / Design Develop)/รับโปรแกรม SKD.2 (อ.เขมโซต)	อ.เขมโซต
6	จ.2 ก.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 6	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 6 / Design Develop)	อ.เขมโซต
	พ.ค.5 ก.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 7	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 7 / Design Develop/ Structure/ System)	อ.เขมโซต
7	จ.9 ก.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 8	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 8 / Design Develop/ Structure/ System)	อ.เขมโซต
	พ.ค.12 ก.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 9	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 9 / Design Develop/ Structure/ System)	อ.เขมโซต
8	จ.16 ก.ค. 55	นักศึกษาเตรียมแบบ Final	นักศึกษาทำแบบจริง / ปรึกษานอกรอบ	
	พ.ค.19 ก.ค. 55	นักศึกษาเตรียมแบบ Final	นักศึกษาทำแบบจริง / ปรึกษานอกรอบ	
	พ.ค.26 ก.ค.55	ส่ง และ Jury แบบ Final Project Design ชั้นที่ 2 (ตรวจรวม)		อ.เขมโซต

สัปดาห์	วัน/เดือน/ปี	หัวข้อ	กิจกรรม	อาจารย์
23-27 กรกฎาคม 2555 – สอบกลางภาค				
9	จ.30 ก.ค. 55	แจก Project Design ชั้นที่ 2	อธิบายรายละเอียด Project Design ชั้นที่ 2 (อ.เขมโซต) และแบ่งกลุ่มการตรวจ	อ.เขมโซต
	พ.2 ส.ค. 55	วันหยุด อาสาพหุชา		
10	จ.6 ส.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 1 (ตรวจรวม)	Case study/ การวิเคราะห์โปรแกรม/กลุ่มผู้ใช้ / การวิเคราะห์ที่ตั้ง)	อ.เขมโซต
	พ.9 ส.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 2 (ตรวจรวม)	Case study/ Design program/ Design Concept)	อ.เขมโซต
11	จ.13 ส.ค. 55	หยุดชดเชย วันแม่		
	พ.16 ส.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 3	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 3 / Schematic design)/ รับโปรแกรม SKD.1 (อ.เขมโซต)	อ.เขมโซต
12	จ.20 ส.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 4	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 4 / Design Develop)	อ.เขมโซต
	พ.23 ส.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 5	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 5 / Design Develop)/รับโปรแกรม SKD.2 (อ.เขมโซต)	อ.เขมโซต
13	จ.27 ส.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 6	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 6 / Design Develop)	อ.เขมโซต
	พ.30 ส.ค. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 7	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 7 / Design Develop/ Structure/ System)	อ.เขมโซต
14	จ.3 ก.ย. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 8	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 8 / Design Develop/ Structure/ System)	อ.เขมโซต
	พ.6 ก.ย. 55	ตรวจแบบร่างครั้งที่ 9	(ปรับปรุงแบบร่างครั้งที่ 9 / Design Develop/ Structure/ System)	อ.เขมโซต
15	จ.10 ก.ย. 55	นักศึกษาเตรียมแบบ Final	นักศึกษาทำแบบจริง / ปรึกษานอกรอบ	
	พ.13 ก.ย. 55	นักศึกษาเตรียมแบบ Final	นักศึกษาทำแบบจริง / ปรึกษานอกรอบ	
	พ.27 ก.ย.55	ส่ง และ Jury แบบ Final Project Design ชั้นที่ 2 (ตรวจรวม)		อ.เขมโซต
สอบปลายภาค 17 – 10 ต.ค. 2555				

6. กิจกรรมที่เป็น e-learning

การแนะนำ web site เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน

7. กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student center)

สตูดิโอที่ประสานแนวทางการเรียนการสอนหลายวิธี โดยร่วมกับการปฏิบัติการออกแบบ เช่น การออกแบบเชิงทดลอง (Experimental design), การเสวนา (Discussion), การวิพากษ์วิจารณ์ (Critics), การศึกษาอาคารตัวอย่าง (Case study), การศึกษาดูงาน (Field trip) และงานออกแบบเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจและสามารถประยุกต์องค์ความรู้ในภาคทฤษฎีด้วยการฝึกปฏิบัติในวิชาการออกแบบสถาปัตยกรรม โดยมีกิจกรรมเสริม คือ

- การดูงานกรณีศึกษานอกสถานที่
- การปฏิบัติการออกแบบโครงการสถาปัตยกรรม การออกแบบเชิงทดลอง (Experimental design) ทางแนวความคิดหรือกระบวนการออกแบบและ Sketch design
- การนำเสนองาน ตรวจสอบและวิพากษ์วิจารณ์ผลงานออกแบบโดยเพื่อนนักศึกษาและคณะอาจารย์
- การเรียนรู้ด้วยตัวนักศึกษาเอง คือ กิจกรรมที่นักศึกษาค้นคว้าข้อมูล องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการด้วยตนเองเพิ่มเติม ภายหลังจากได้ฟังบรรยายในชั้นเรียน เพื่อนำข้อมูลมาพูดคุย ถอดทบทวนร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียน เช่น การทำรายงานเชิงเอกสาร การอภิปราย การสัมมนา การนำข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เข้ามาแนะนำในชั้นเรียน เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือ ภาพยนตร์ เพลง เป็นต้น